

DOCENTE	GARIONI ETORE				
CLASSE	III CLASSICO	SEZIONE	A	ANNO SCOLASTICO	2023-2024
MATERIA	LINGUA E LETTERATURA GRECA				

LAVORO ESTIVO DA SVOLGERE

PER TUTTI GLI ALUNNI	PER GLI ALUNNI CON DEBITO
<p><u>LINGUA GRECA</u></p> <p>1. RIPASSARE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfologia di base, in particolare tutto il <u>PERFETTO e il PIUCHEPERFETTO ATTIVO E MEDIO-PASSIVO</u> - sintassi (dichiarative, Infinitive, finali, consecutive, causali, temporali, valori del participio, usi di ἄν) - <u>STUDIARE TUTTI I PARADIGMI VERBALI (verbi ad alta frequenza e irregolari) ALLEGATI AL PRESENTE PROGRAMMA.</u> <p>2. TRADURRE i seguenti brani sul libro di versioni <u>R. SCHEMBRA, Νότος. Versioni greche per il II biennio e il V anno:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - SENOFONTE: nn° 133, 134, 135 (pp. 174-176) - LISIA: nn° 182, 184, 185 (pp. 216-218) - ISOCRATE: nn° 194, 195, 196 (pp. 224-226) <p>N.B.</p> <p><u>LE VERSIONI DI GRECO DOVRANNO ESSERE TRASCritte SU UN QUADERNO E CONSEGNATE AL DOCENTE AL RIENTRO DALLE VACANZE ESTIVE.</u></p> <p><u>LETTERATURA. Preparare ESiodo.</u></p> <p><u>LETTURA OBBLIGATORIA DEL SEGUENTE LIBRO:</u> <u>G. ZANETTO, Miti di ieri, storie di oggi, Milano, Feltrinelli 2020</u></p> <p><u>LETTURA OBBLIGATORIA DI UNA TRAGEDIA E DI UNA COMMEDIA A SCELTA DI OGNI POETA COME DA ELENCO IN ALLEGATO (sottoriportato).</u></p>	<p><u>LINGUA GRECA</u></p> <p>1. RIPASSARE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfologia di base - <u>PERFETTO e PIUCHEPERFETTO ATTIVO E MEDIO-PASSIVO</u> - sintassi (dichiarative, Infinitive, finali, consecutive, causali, temporali, valori del participio, usi di ἄν) - <u>STUDIARE TUTTI I PARADIGMI VERBALI (verbi ad alta frequenza e irregolari) ALLEGATI AL PRESENTE PROGRAMMA.</u> <p>2. Oltre al LAVORO ESTIVO assegnato a tutta la classe, gli alunni con <u>SOSPENSIONE DEL GIUDIZIO IN GRECO</u> dovranno <u>TRADURRE</u> anche i brani <u>ALLEGATI IN FOTOCOPIA (dal n° 302 al n° 310)</u>, ponendo particolare attenzione all'analisi morfologica e sintattica secondo le modalità applicate durante l'anno scolastico.</p> <p>N.B.</p> <p><u>LE VERSIONI SUPPLETIVE DI GRECO DOVRANNO ESSERE TRASCritte SU UN QUADERNO E CONSEGNATE AL DOCENTE INSIEME A QUELLE ASSEGNATE A TUTTA LA CLASSE DURANTE LE PROVE DI RECUPERO DEL DEBITO A SETTEMBRE.</u></p>

Milano, 5 GIUGNO 2024

Il Docente

Ettore Garioni

PARADIGMI GRECI AD ALTA FREQUENZA

	PRESENTE		FUTURO	AORISTO	PERFETTO	AOR.-FUT. P.
1	ἄγω	condurre	ἄξω	ἤγαγον	ἤγα ἤγμαι	ἤχθην ἀχθήσομαι
2	αἰρέω	prendere, scegliere, preferire	αἰρήσω	εἶλον	ἤρηκα ἤρημαι	ἤρέσθην αἰρεθήσομαι
3	αἰσθάνομαι	accorgersi	αἰσθήσομαι	ἤσθόμην	ἤσθημαι	-
4	ἀκούω	sentire	ἀκούσομαι	ἤκουσα	ἀκήκοα ἤκουσμαι	ἤκούσθην ἀκουσθήσομαι
5	ἄρχομαι	comandare	ἄρξω	ἤρξα	ἤρξα ἤργμαι	ἤρχθην ἀρχθήσομαι
6	βαίνω	andare	βήσω βήσομαι	ἔβησα ἔβην	βέβηκα	-
7	βούλομαι	volere	βουλήσομαι	ἐβουλησάμην	βεβούλημαι	ἐβουλήθην
8	γίγνομαι	essere / nascere diventare / accadere	γενήσομαι	ἐγενόμην	γέγονα γεγένημαι	ἐγενήθην γενηθήσομαι
9	γινώσκω	conoscere	γνώσομαι	ἔγνων	ἔγνωκα ἔγνωσμαι	ἐγνώσθην γνωσθήσομαι
10	δίδωμι	dare	δώσω	ἔδωκα	δέδωκα δέδομαι	ἐδόθην δοθήσομαι
11	ἔρχομαι	andare / venire	ἐλεύσομαι	ἤλθον	ἐλήλυθα	-
12	ἐσθίω	mangiare	ἔδομαι	ἔφαγον	ἐδήδοκα ἐδήδομαι	ἤδέσθην
13	εὕρισκω	trovare	εὕρήσω	ἤρρον (εὕρ-)	ἤρηκα (εὕρ-) ἤρημαι (εὕρ-)	ἠύρέθην εὕρεθήσομαι
14	ἔχω	avere	ἔξω σχίσω	ἔσχον	ἔσχηκα ἔσχημαι	ἔσχέθην σχεθήσομαι
15	θνήσκω	morire	θανοῦμαι	ἔθανον	τέθνηκα	-
16	ἵημι	mandare	ἤσω ἤσομαι	ἤκα εἶμην	εἶκα εἶμαι	εἶθην εἶθήσομαι
17	ἀφ-ικνέομαι	giungere	ἀφίξομαι	ἀφικόμην	ἀφίγμαι	
18	ἵστημι	collocare, porre	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην	ἔστηκα ἔσταμαι	ἑστάθην σταθήσομαι
19	λαμβάνω	prendere	λήψομαι	ἔλαβον	εἶληφα εἶλημμαι λέλημμαι	ἐλήφθην ληφθήσομαι
20	λανθάνω	sfuggire a	λήσω λήσομαι	ἔλαθον ἔλησα	λέληθα λέλησμαι	ἐλήσθην λησθήσομαι
21	λαγχάνω	avere in sorte	λήξομαι	ἔλαχον	εἶληχα εἶληγμαι	ἐλήχθην
22	λέγω	dire	ἐρῶ	εἶπον εἶπα	εἶρηκα εἶρημαι	ἐρρήθην ρρήθήσομαι
23	μανθάνω	imparare	μαθήσομαι	ἔμαθον	μεμάθηκα	-
24	μιμνήσκω	far ricordare ricordarsi	μνήσω μνήσομαι	ἔμνησα	μέμνημαι	ἐμνήσθην

25	ὄραω	vedere	ὄψομαι	εἶδον	ὄρακα (ὄρ-) ὄραμαι ὄποπα / ὄμμαι οἶδα (ἴδειν, εἶσομαι)	ὄφθην ὄφθήσομαι
26	πάσχω	soffrire	πέισομαι	ἔπαθον	πέπονθα	-
27	πείθω	persuadere	πέισομαι	ἔπεισα ἔπιθον	πέπεικα πέποιθα πέπεισομαι	ἐπέισθην
28	πίνω	bere	πίομαι	ἔπιον	πέπωκα	ἐπόθην
29	πίπτω	cadere	πεσοῦμαι	ἔπεσον	πέπτωκα	-
30	πυνθάνομαι	informarsi	πεύσομαι	ἐπυθόμην	πέπυσμαι	-
31	τίθημι	porre	θήσω	ἔθηκα	τέθηκα τέθεικα	ἐτέθην τεθήσομαι
32	τρέχω	correre	δραμοῦμαι	ἔδραμον	δεδράμηκα δεδράμημαι	-
33	τυγχάνω	ottenere	τεύξομαι	ἔτυχον	τετύχηκα	-
34	φέρω	portare, sopportare, dire, produrre	οἶσω οἶσομαι	ἤνεγκον ἤνεγκα	ἐνήνοχα ἐνήνεγμα	ἤνέχθην ἐνεχθήσομαι

ANNO SCOLASTICO 2023-2024**Classe: III LICEO CLASSICO****Disciplina: GRECO****LETTURE CONSIGLIATE****LETTURA OBBLIGATORIA di UN'OPERE DI CIASCUN AUTORE.****Si consiglia l'edizione BUR con testo greco a fronte**

AUTORE	TITOLO	EDIZIONE
ESCHILO	Persiani	BUR
	Prometeo legato	BUR
	Supplici	BUR
	Sette contro Tebe	BUR
	Orestea (Agamennone, Coefore, Eumenidi)	BUR
SOFOCLE	Aiace	BUR
	Antigone	BUR
	Elettra	BUR
	Edipo re	BUR
	Edipo a Colono	BUR
	Trachinie	BUR
	Filottete	BUR
EURIPIDE	Alcesti	BUR
	Medea	BUR
	Ippolito	BUR
	Troiane	BUR
	Eracle	BUR
	Ifigenia in Aulide	BUR
	Ifigenia in Tauride	BUR
	Andromaca	BUR
	Elena	BUR
	Baccanti	BUR
ARISTOFANE	Nuvole	BUR
	Pace	BUR
	Rane	BUR
	Lisistrata	BUR
	La festa delle donne	BUR
	Le donne al parlamento	BUR

5 Giugno 2024

Il Docente

Ettore Garioni

302. Dopo la battaglia

Anche ferito, Agesilao non dimentica il rispetto verso gli dèi e gli uomini.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν νίκη σὺν Ἀγησιλάῳ ἐγένετο, τετρωμένος δ' αὐτὸς προσηνέχθη¹ πρὸς τὴν φάλαγγα, προσελάσαντες τινες τῶν ἰπέων λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πολεμίων ὡς ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς ὅπλοις ὑπὸ τῷ ναῷ εἰσι, καὶ ἠρώτων τί χρῆ ποιεῖν. Ὁ δέ, καίπερ πολλὰ τραύματα ἔχων πάντοσε καὶ παντοίοις ὅπλοις, ὅμως οὐκ ἐπελάθετο τοῦ θείου, ἀλλ' ἔαν τε ἀπέρχεσθαι ὅποι βούλοιντο ἐκέλευσε καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἶα, καὶ προπέμψαι ἐπέταξε τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἰππεῖς ἔστε ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγένοντο. Ἐπεὶ γε μὴν ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν δὴ θεάσασθαι ἔνθα συνέπεσον ἀλλήλοις τὴν μὲν γῆν αἵματι πεφυρμένην, νεκροὺς δὲ διεσπαρμένους, φιλίους καὶ πολεμίους μετ' ἀλλήλων, ἀσπίδας δὲ διατεθρυμμένας, δόρατα συντεθραυσμένα, ἐγχειρίδια γυμνά κολεῶν, τὰ μὲν χαμαί, τὰ δ' ἔτι μετὰ χεῖρας. Τότε μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ, συνελκύσαντες τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς εἴσω φάλαγγος, ἐδειπνοποίησαντο καὶ ἐκοιμήθησαν.

¹ προσηνέχθη: da προσ-φέρω.

303. Anniversario della battaglia di Mantinea

Una processione, seguita da solenni sacrifici, commemora la vittoriosa battaglia di Mantinea.

Τοῦ Μαιμακτηριῶνος μηνὸς τῇ ἕκτη καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ πέμπουσι πομπήν, ἧς προηγεῖται μὲν σαλπικτῆς ἐγκελευόμενος τὸν πολεμικὸν παιᾶνα ἄδειν· ἔπονται δὲ ἅμαξαι μυρρίνη ἐστεφανωμέναι, καὶ μέλας ταῦρος. Πρὸς δὲ τούτοις τῶν Πλαταιέων ὁ ἄρχων, χιτῶνα φοινικοῦν ἐνδεδυκώς, ἀράμενος ὑδρίαν καὶ ξίφος φέρων, ἐπὶ τοὺς τάφους προάγει διὰ μέσης τῆς πόλεως. Εἶτα λαμβάνων ὕδωρ ἀπὸ τῆς κρήνης αὐτὸς ἀπολούει τε τὰς στήλας καὶ μύρω χρίει· καὶ τὸν ταῦρον σφάζας, καὶ κατευξάμενος Διῖ, παρακαλεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τετελευτηκότας ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Ἐπειτα κρατῆρα πληρώσας οἴνου, ἐπιλέγει «Προπίνω τοῖς ἀνδράσι τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων τελευτήσασιν».

304. Difficoltà del governare

Con qualsiasi forma di governo, e in qualsiasi circostanza, governare gli uomini è un compito difficile.

Ἐννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο ὅσαι δημοκρατίαι κατελύθησαν ὑπὸ τῶν ἄλλως πως βουλομένων πολιτεύεσθαι μᾶλλον ἢ ἐν δημοκρατία, ὅσαι τ' αὖ μοναρχίαι, ὅσαι τε ὀλιγαρχίαι ἀνήρηνται ἤδη ὑπὸ δῆμων, καὶ ὅσοι τυραννεῖν ἐπιχειρήσαντες οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ταχὺ πάμπαν κα-

τελύ
θαυμ
δ' ἐξ
καὶ
ὀλίγ
δεστ
οἱ β
οἱ κ
τοῦ
μᾶλ
ἄρχ

—
1 ὀπ

301

Peri

Ἔοι

πεν

πεῖ

ται

ρα

β

καὶ

Ἔορ

νον

ἦρ

«Τί

δος

—

1 τι

ἔφη

30

Cle

Ἔρ

αὐ

δὲ

Μ

χι

μο

ἄρ

—

1 ἔ

τελύθησαν, οἱ δὲ κἄν ὅποσονοῦν¹ χρόνον ἄρχοντες διαγένωνται, θαυμάζονται ὡς σοφοί τε καὶ εὐτυχεῖς ἄνδρες γεγενημένοι. Πολλοὺς δ' ἔδοκοῦμεν καταμεμαθηκέναι καὶ ἐν ἰδίῳ οἴκοις τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλείονας οἰκέτας, τοὺς δὲ καὶ πάνυ ὀλίγους, καὶ ὅμως οὐδὲ τοῖς ὀλίγοις τούτοις πάνυ τι δυνατοὺς εἶναι χρῆσθαι πειθομένοις τοὺς δεσπότας· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐνενοοῦμεν ὅτι ἄρχοντες μὲν εἰσι καὶ οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἵπποφορβοὶ τῶν ἵππων, καὶ πάντες δὲ οἱ καλούμενοι νομεῖς ὧν ἂν ἐπιστατῶσι ζῶων εἰκότως ἂν ἄρχοντες τούτων νομίζοιντο· πάσας τοίνυν ταύτας τὰς ἀγέλας ἔδοκοῦμεν ὄραν μᾶλλον ἐθελοῦσας πείθεσθαι τοῖς νομεῦσιν ἢ τοὺς ἀνθρώπους τοῖς ἄρχουσιν.

¹ ὅποσονοῦν: corrisponde a ὅπόσον οὔν.

305. Pericle e un'eclisse di sole

Pericle dissipa la paura per un'eclisse mediante un esempio pratico.

Ὁ Περικλῆς, βουλόμενός τι¹ παραλυπεῖν τοὺς πολεμίους, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ναῦς ἐπλήρου καὶ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὀπλίτας καὶ ἵππεις ἀναβιβασάμενος ἔμελλεν ἀνάγεσθαι, μεγάλην ἐλπίδα τοῖς πολίταις καὶ φόβον οὐκ ἐλάττω τοῖς πολεμίοις ἀπὸ τοσαύτης ἰσχύος παρασχών. Ἦδη δὲ πεπληρωμένων τῶν νεῶν καὶ τοῦ Περικλέους ἀναβεβηκότος ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ τριήρη, τὸν μὲν ἥλιον ἐκλιπεῖν συνέβη καὶ γενέσθαι σκότος, ἐκπλαγῆναι δὲ πάντα ὡς πρὸς μέγα σημεῖον.² Ὅρων οὖν ὁ Περικλῆς περίφοβον τὸν κυβερνήτην καὶ διηπορημένον, ἀνέσχε τὴν χλαμύδα πρὸς ὄψεως αὐτοῦ, καὶ παρακαλύψας ἠρώτησε μή³ τι δεινὸν ἢ δεινοῦ τινος οἶεται σημεῖον· ὡς δ' οὐκ ἔφη,⁴ «Τί οὖν, εἶπεν, ἐκεῖνο τούτου διαφέρει, πλὴν ὅτι μεῖζόν τι τῆς χλαμύδος ἐστὶ τὸ πεποιηκὸς τὴν ἐπισκότησιν;».

¹ τι: «alquanto». — ² σημεῖον: «prodigio». — ³ μή: «se» (in latino *num*). — ⁴ οὐκ ἔφη: «disse di no».

306. Il coraggio di Clelia

Clelia, nobile romana, con il suo coraggio sorprende Porsenna, re degli Etruschi.

Ῥωμαῖοι Τυρρηνοῖς πολεμοῦντες, ποιησάμενοι συνθήκας, ἔδοσαν¹ αὐτοῖς ὁμήρους τῶν εὐγενεστάτων ἀνδρῶν θυγατέρας παρθένους· αἱ δὲ ὁμηρεύουσαι προῆλθον ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Θύβριν λουσόμεναι. Μία δὲ ἐξ αὐτῶν, Κλοιλία, προὔτρεψεν ἀπάσας ἀναδήσασθαι τοὺς χιτωνίσκους περὶ τὰς κεφαλὰς καὶ διανήξασθαι τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ δίναις βαθείαις δύσπορον. Ἐπει δὲ διενήξαντο, Ῥωμαῖοι τὴν μὲν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἀνδρείαν ἐθαύμασαν, ἀνέπεμψαν δὲ αὐτάς

¹ ἔδοσαν: «diedero».

δ' αὐτὸς
ἵππεων
ὑπὸ τῶ
ναύματα
ἰ θείου,
εἶν οὐκ
ἀσφα-
κι ἔνθα
οὐς δὲ
δὲ δια-
ῶν, τὰ
ἠ ὄψε,
ειπνο-

taglia

ουσι
λεμι-
ἰ μέ-
ριμι-
ρους
ινης
ιφά-
οὐς
ἦρα
εἰν-

ii è

δν
αι
αι
α-

Τυρρηνοῖς, τὸ πιστὸν τῶν συνθηκῶν φυλάσσοντες. Πορσίνας, βασιλεὺς Τυρρηνῶν, ἀνέκρινε τὰς κόρας τίς ἐστὶν αὐτῶν ἢ τοῦτο πρᾶξιαι πείσασα· ἡ δὲ Κλοιλία, προλαβοῦσα τὰς ἄλλας, ὁμολόγησε. Πορσίνας, ὑπεραγασθεῖς² τὸ ἀνδρεῖον τῆς κόρης, ἵππον αὐτῇ λαμπρῶς κεκοσμημένον ἐδωρήσατο καὶ τὰς παρθένους πάσας ἐπαινέσας Ῥωμαίοις ἀπέπεμψεν.

² ὑπεραγασθεῖς: da ὑπερ-άγαμαι (partic. aor. passivo).

307. Attaccamento di Alessandro per il cavallo Bucefalo

Alessandro Magno, che ebbe sempre grande cura del suo cavallo Bucefalo, lo volle ricordare anche dopo la sua morte.

Μετὰ τὴν μάχην Ἀλέξανδρος, περάσας τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν, πόλεις ἔκτισεν· καὶ τὴν μὲν Νίκαιαν ὠνόμασε, τὴν δὲ Βουκέφαλα, ἐς τοῦ ἵππου τοῦ Βουκεφάλα τὴν μνήμην, ὃς ἀπέθανεν αὐτοῦ, οὐ βληθεῖς ὑπ' οὐδενός, ἀλλ' ὑπὸ καμάτου τε καὶ ἡλικίας· ἦν γὰρ ἀμφὶ τὰ τριάκοντα ἔτη, καματηρὸς γενόμενος, πολλὰ δὲ πρόσθεν ξυγκαμῶν τε καὶ συγκινδυνεύσας Ἀλεξάνδρῳ. Σημεῖον δὲ αὐτῷ ἦν βοὸς κεφαλῆ· οἱ δὲ λέγουσιν ὅτι λευκὸν σῆμα εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μέλας ὢν αὐτός, ἐς βοὸς κεφαλὴν μάλιστα εἰκασμένον. Οὗτος ὁ ἵππος ἐν τῇ Οὐξίῳν χώρα ἀφανῆς ἐγένετο Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Ἀλέξανδρος προεκήρυξεν ἀνὰ τὴν χώραν πάντας ἀποκτενεῖν Οὐξίους, εἰ μὴ ἀπάξουσιν αὐτῷ τὸν ἵππον· καὶ ἀπήχθη¹ εὐθὺς ἐπὶ τῷ κηρύγματι. Τοσῆδε μὲν σπουδὴ Ἀλεξάνδρῳ ἀμφ' αὐτὸν ἦν, τοσόσδε δὲ Ἀλεξάνδρου φόβος τοῖς βαρβάροις.

¹ ἀπήχθη: da ἀπ-άγω.

308. La morte eroica di un indovino

Un indovino sacrifica la sua vita per procurare la vittoria ai suoi.

Λαβῶν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς περὶ χιλίους ἤδη συνειλεγμένους, ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ. Οἱ δὲ Τριάκοντα, ἐπεὶ ἤσθοντο ταῦτα, ἐβοήθουν εὐθὺς. Θρασύβουλος δὲ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγειλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον εἰσβάλλειν, πρὶν τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τραθεῖη. «Ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὧς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν, ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος, ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπροσθὸν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθνηται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν Τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰπτόμαχος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα.

309. L'avventura di Arione

Il poeta Arione, divenuto ricco alla corte del tiranno Periandro, si mette in viaggio per Mitilene...

Ὁ Περίανδρος ἔχαιρε τῷ Ἀρίονι καὶ πολλάκις μετεπέμπετο αὐτὸν ἐπὶ τῇ τέχνῃ· ὁ δὲ πλουτήσας παρὰ τοῦ τυράννου ἐπεθύμησε, πλεύσας οἴκαδε ἐς τὴν Μήθυμναν, ἀναφαίνειν τὸν πλοῦτον· καὶ ἐπιβάς πορθμείου τινὸς κακούργων ἀνδρῶν, ὡς ἐδήλωσε πολὺν ἄγων χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον, ἐπεὶ κατὰ μέσον τὸ Αἰγαῖον ἐγένοντο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ οἱ ναῦται· ὁ δὲ· «Ἐπεὶ ταῦτα ὑμῖν δέδοκται», ἔφη, «ἀλλὰ¹ τὴν σκευὴν ἀναλαβόντα με καὶ ἄσαντα θρηῆνόν τινα ἐπ' ἐμαυτῷ ἐκόντα ἐάσατε ῥῖψαι ἐμαυτόν». Ἐπέτρεψαν οἱ ναῦται καὶ ἀνέλαβε τὴν σκευὴν καὶ ἦσε πάνυ λιγυρόν, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν ὡς αὐτίκα πάντως ἀποθανούμενος· δελφίς δὲ ὑπολαβὼν αὐτὸν ἐξήνεγκεν² ἐπὶ Ταίναρον.

1 ἀλλὰ: «almeno». — 2 ἐξήνεγκεν: da ἐκ-φέρω.

310. Il sacrificio di Codro

Il re di Atene Codro cerca la morte per salvare la patria.

Ὑστάτος τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς Κόδρος ἐγένετο, ὃς ὑπὲρ πατρίδος ἑαυτὸν γενναίως καθιέρωσεν. Ἐμβαλόντων γὰρ τῶν Πελοποννησίων εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ τοῦ θεοῦ αὐτοῖς ἀνελόnton¹ ὅτι τὴν πόλιν αἰρήσουσιν ἔαν μὴ τὸν Ἀθηναίων βασιλέα ἀποκτείνωσιν, ταῦτα ὁ Κόδρος μαθὼν, τοῖς πολίταις παρήγγειλε προσέχειν ὅταν τὸν βίον αὐτὸς τελευτήσῃ. Λαβὼν δὲ πτωχικὴν στολήν, ὅπως ἂν ἀπατήσῃ τοὺς πολεμίους, κᾶτα τὰς πύλας ὑποδύς, φρύγανα πρὸ τῆς πόλεως συνέλεγεν· προσελθόντων δ' αὐτῷ δυοῖν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν πνυθανομένων, τὸν ἕτερον αὐτῶν ἀπέκτεινε, τῷ δρεπάνῳ προσπεσὼν· ὁ δὲ περιλελειμμένος, τῷ Κόδρῳ παροξυνθεὶς καὶ νομίσας πτωχὸν εἶναι, σπασάμενος τὸ ξίφος ἀπέκτεινε αὐτόν. Τούτων δὲ γενομένων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κήρυκα πέμψαντες ἠξίουσαν δοῦναι² τὸν βασιλέα θάψαι, λέγοντες αὐτοῖς ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τοῦτον μὲν ἀπέδοσαν,³ γνόντες δὲ ὡς οὐκέτι δυνατὸν αὐτοῖς τὴν χώραν κατασχεῖν, ἀπεχώρησαν.

1 ἀνελόnton: da ἀν-αιρέω. — 2 δοῦναι: «consegnare». — 3 ἀπέδοσαν: «restituirono».

311. Anche gli Ateniesi ebbero il loro Muzio Scevola

Agesilao, fratello di Temistocle, con un atto di coraggio mostra al re dei Persiani la determinazione degli Ateniesi.

Ἐέρξης, μετὰ πεντακοσίων μυριάδων Ἀρτεμισίῳ προσορμίσας, πόλεμον τοῖς ἐγγχωρίοις κατήγγειλεν. Ἀθηναῖοι δὲ συγκεχυμένοι κατὰ-

ς, βασι-
πράξαι
Πορσί-
ρῶς κε-
ας ῥω-

Io vol-

ν, πό-
λα, ἐς
ὑ, οὐ
ἀμφι
αμών
ραλή·
ις ὦν
ἐν τῇ
ιδρος
ἀπά-
σήδε
) φό-

εγ-
τα,
εἰς
αὐ-
; ἡ
ρη,
ιοι
έν,
οῖς
οἱ
τε